

պարտուց վրայ : Բայց մի կարծէք թէ ՍԻՐՆ ԴԻԼԲԱԼ կը թողու զձեզ, որ այդպէս, քնաշըջիկի նման անգիտաբար թափառիք, առանց իմանալու՝ թէ ո՞ւր էիք և ո՞ւր հասաք : Կը յիշեցնենք ձեզ վերստին ձեր 699 թուով հրատարակած ամբաստանութիւնը և կը պահանջենք որ սթափիք և պատասխանէք մեզ՝ թէ երբ և ինչպէս Դաւիթի իշխանի եղած էն երկու պարտաւորութիւնն իջեցաք : Երբ և ինչպէս Դաւիթի եղած էն նոյն վիճակի Դաւիթներն և Եփրեյիներն գոյելու համար : Ի՞նչ հիմամբ կ'ամբաստանէք նաև Նորուստողէմի համօրէն Սիւրանութիւնն իբրեւ անարժանաւոր և անարդարութեան : Կը պահանջենք և խոսիլ կը պահանջենք, որ կամ փաստերով հաստատէք և կամ հրապարակաւ յետս կը կողէք ձեր այս յանդուգն վատահամբաւութիւնն : Եւ թէ դարձեալ փախուստ տաք, որ իրատ հաւանական է, և մի այլ առարկայ ձեռք առնուք, իմացած լինիք կանխաւ, որ ՍԻՐՆԵՆ միշտ կընդունիք ՍԱՌՆ ԱՐՀԱՄԱՐՀԱՆԲ, որ աւմեն ստաքորոզ և զրախօս թերթերու արդար պատիժն է : Իսկ եթէ զիջանիք հարցնելու՝ թէ ինչո՞ւ կ'արհամարհուիք և անարժան կը դատուիք, ՍԻՐՆ չը զննար հիմնաւոր փաստերով պատասխանել ձեր կէդիլ փղերուն, որով բարիք մը եւս ըրած կը լինի թէ՛ ձեզ և թէ՛ այն պարզամիտներուն, որոնք գուցէ կը դայթափլին ձեր հրատարակութեամբ :

ՀԱՆԴԵՍ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ

ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ Ս • ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ
ԵՒ ԺԱՌԱՆԳԱՌՈՐԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
Ս • ԱԹՈՌՈՅՍ

ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ տօնախմբութիւնը կրօնական շքեղ հանդիսիւ տօնուէլէն յետոյ, նոցա անմահ յիշատակին և միանգամայն Դաւիթի և որոյց վարժարանի հարեգարձին առթիւ, վայելուչ հանդէս մի եւս կատարուեցաւ Վարժարանի մէջ, զորոյ ցահան վեցամսեայ մասնաւոր հարցաքննութեանէն ղկնի : Սոյն հանդիսին ներկայ էին Մանն Սրբազան Պատրիարքարքն, Սիւրանական Ուլախի Գեր, Հարք և Եղբարք և համօրէն Ուխտաւորք՝ աղք և կանայք : Հանդիսին մէջ ատենախօսեցին ուսուսչաց դասէն Մալա Սարկաւաք Գարբիէլ Խապայեան, իսկ աշակերտաց մէջէն՝ Գեորգ Տ. Զարու թիւնեան Իսմայէլի, Թադէոր Գրիգորեան Լիդերմանուպօլսեցի : Գաղղիարէն ևս կարդացուեցան մի ճառ և բանի մի առարկներ, ինչպէս և կատարուեցան երկու հայերէն տրամախօսական համառօտ արարուածներ, զորս շարագրած էին աշակերտներէն՝ Պօղոս Զախրեան և Կարապետ թովմասեան Զանադ - Գաղղիք : Հանդէսն կիքուեցաւ յորդորական բանիւ և օրհնութեամբ Մանն Սրբազան Պատրիարքին :

Վրժան կը համարենք հրատարակութեամբ հաղորդել ընթերցողաց Բարեկնորհ Գարբիէլ Մալա Սարկաւաքի Լտենախօսութիւնն, որ է հետեւեալն :

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ՍՐԲԱԶԱՆ ՀԱՅՐ ԵՒ ՄԵՆԱՐՈՅ ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆՔ

Չեր հանդիսաւոր համախմբու-
թիւնը կը թելադրէ զիս մի քանի
խօսք արտասանել Հայաստանեայց
Եկեղեցւոյ այսօրուան յիշատակած
Վարդանանց նահատակութեան առ-
թիւ :

Երբ հինգերորդ դարու ազգային
պատմութեան վրայ ակնարկ մը ձը-
գենք, ի՞նչ պիտի տեսնենք. — ճշմա-
րիտ հայրենեաց ազատասէր խումբ
մը որ ՚ի սէր հայրենեաց, ՚ի սէր Վրո-
նի և Եկեղեցւոյ սասանեան մօրեկրո-
նութեան դէմ կը զինի, կը շահատա-
կուի և կը նահատակուի : Պիտի տես-
նենք խումբ մը որ ՚ի սէր Վեառա-
նի և ճշմարտութեան կամուռ ՚ի ըս-
պանդ կը վարի : Ի՞նչ պակուցիչ և
միանգամայն սրտագրաւ տեսարան :
Վրդարեւ պակուցիչ և ահաղդեցիկ
է արեան և նախ ճիրներու տեսարա-
նը : Վրդարեւ սարսափ և երկիւղ
կ'ազդէ ամեն ողջախոհ սրտերու աչ-
խորհաւէր պատէրազմի գոչուին ու
գոռոմը. սակայն հարկ է գիտնալ՝
որ ամեն պատերազմ միւս նոյն յատ-
կանիչը չ'ունի. ամեն պատերազմ աչ-
խորհաւէր և կորստաբեր չէ, այլ
կայ պատերազմ՝ որ աշխարհակեցոյց
է, և կայ՝ որ սրտագրաւ է. այս իսկ է
Վոզգոթայի Նահատակին հրատարա-
կած պատերազմը :

Վարդանանց խումբը այս պատե-
րազմն էր՝ որ պատերազմեցաւ, ասի-
կայ բնաւ չը նմանիր աշխարհի իշխա-
նաց և գահակալաց մըրած պատերազմ
ներուն, որոց նպատակը ոչ այլ ինչ է,
բայց եթէ վառք, ճոխութիւն եւ
աշխարհակալութիւն. որոց նպատա-
կըն է մէկուն անկումը եւ միւսին
կանգնումը, մինչդեռ առաջնոյն նպա-

տակը միմիայն ճշմարտութեան կանգ-
նումն ու յաղթանակն է. և այս պա-
տերազմին համար էր՝ որ ըսի թէ կայ
պատերազմ, որ աշխարհակեցոյց եւ
սրտագրաւ է : Վարդանանք՝ ճշմար-
տութեան սիրով՝ երկնային սիրով, որ
« Եւ է քան զսմինոյն մեծութիւն
երկրաւոր, և այնպէս աներկիւ զստ-
նէ զմարդիկ իբրեւ զանմարմին զօրս
հրեշտակաց ⁽¹⁾ », այս սիրով բոլորաբո-
ղոքեց կենօք պաշտպանեցին Հայրե-
նիքը պարսից դիւաշանչ բռնութիւն
ներէն, պաշտպանեցին զԵկեղեցին և
զՎեառանը Օրադեշտական վայ-
րադ մօրեկրօնութիւններէն, աներկիւ-
ղութեամբ քար ու քանդ ըրին հրոյ
բազինները, աթուշանները և մեհ-
եանները : Եղևայի նման ճշմարտու-
թեան սուրբ նախանձով վառուած
անշունչ կոյց պաշտօնեայները ՚ի
սուր սուսերի մաշեցին և նոցա պաշ-
տօնուները Հայաստանէն խաղաղ ջրե-
ջեցին, իրենց հրեշտակային աներկիւ-
ղութեամբ ճշմարտութեան յօսերիմ
թշնամի Յաղկերան և իւր մեծամեծ-
ներն ահաբեկեցին :

Ե՛հա այս քաջ և արի նահատակաց
նաւիրական յիշատակն է, զոր կը պա-
տուենք. նոցա անմահ յիշատակին
համար է, որ այս տեղ համախմբուած
ենք : Եւ Հայր և Եւծարոյ Հանգի-
սականք, այս՝ սրբազան պարտք մ' է
զոր կը կատարենք. բայց ներուի ինձ
ըսել, որ ամեն պարտակատարութիւն
իւր պարագաները ունի, և անոնց
մով է՝ որ կը լայ պարտակատարութիւն
և առանց անոնց ղլինչէ : Եւ յայտն
եւս սոյն Հանգեսը եթէ առանց նշ-
շանակութեան իբրեւ սովորութիւն
կը կատարենք, բնաւ չը կարծենք՝ որ
պարտք մը կատարած կը ընենք ասով :

(1) Եղեւ է. յեղ. Յարժակումն Երեւելոյց :

քան լիցի . այլ աղգային ամեն ան-
հատ պէտք է օգուտ մը քաղէ . դաս
մը առնէ այս Հանգեսէն . պէտք է
հեւտագօտ է , հարցնէ իւրովի ,
[Թէ] ինչու համար ամբողջ 13 դար
Վարդանանց ածիւնի վրայէն անցը-
նելէն յետոյ , այսօր տակաւին նոցա
յիշատակը , նոցա անուէր տակէն ե-
րախտագէտ Հայ սրտերու մէջ ան-
ջինջ և անմահ մնացեր է . Երբ այս
հարցասիրութիւնները լլնան , քաղցր է
ինձ յուսով որ Հանգիսիս նշանակու-
թիւնը այն ատեն պիտի իմացուի .
այն ատեն ամեն ոք պիտի խելամոռէ՝
որ ճշմարտութեան և յիշողեցւոյ հա-
մար իրենց անձը դնողներուն յիշատա-
կը և անուէր դարուց 'ի դարս ան
մահ պիտի մնայ . այսպէս և կը հաւ-
ատար Վարդան իսկ , իւր հաւատա-
րիմ նիզակակցաց ասելով՝ « Պարձանս
անձանց ժառանգեցաք և դքսջ ա-
նուն աղգատոհմին մերոյ թողար Ե-
կեղեցւոյ (1) » :

Եւս Հանգէսը իսկապէս կշտամ-
բանք մը պէտք է սեպելք անանց , որք
անձնասիրութեամբ մոռցած են իրենց
պարտքը՝ որ առ Եստուած , առ ըն-
տանիս կամ առ Հայրենիս և առ ըն-
կերն , և ճշմարիտ քաջալեր մը անանց ,
որք Վարդանանց հոգւով իրենց եղ-
բարց , Հայրենեաց , Ճշմարտութեան
և Եստուծոյ համար իբրեւ սրտա-
րագ միշտ կը ձենձերին , որք իբրեւ
նուիրական և աստուածահաճոյ խունկ
'ի հոտ անուշից կը համբառնան յեր-
կինս 'ի վեր :

Թերեւս առարկուի ինձ թէ՛ չը
կայ այժմ այն պատահութիւնը , որով
Վարդանանք որարձանս անձանց ժա-
ռանգեցին և որով այսօր նոցա յիշա-
տակը իբրեւ յիշատակ արդարոց օրհ-

նութեամբ կը հռչակուի . թէ չը կայ
այսօր Հայաստանը կոխան ոտից ընող
անօրէն (Յագիւրտներ և զՀայերն 'ի
գերութիւն վարող ոչ մէկ բռնաւոր,
չը կան Հայաստանի մէջ տարուհա-
նէր հաստատող մագեր և մագպետներ,
վերջապէս Վրիստոնէութիւնը ջնջե-
լու ոչ մէկ հետամուտ , չը կան ստանց-
մէ ոչ մէկը՝ որ Վարդանանց նման
մինչ ցկեանս դիմագրաւ լինինք , յաղ-
թենք թէ յաղթուինք պարծանս ան-
ձին ժառանգենք . Տեսաք իմ , ես ալ
Չեզ հետ մասամբ մը համակարծիք
եմ , իրօք այսօր չունինք ոչ մէկ մասին
յայտնի թշնամի մը . այսօր արձակ հա-
մարձակ կը պաշտենք մեր կրօնքը և 'ի
խաղաղութեան կը վայելենք : Բայց եթէ
անխաբ խղճիւ նկատենք , ինքնին պիտի
վկայենք , որ այս ամեն առարկութիւն
ները մեր խիղճը քնացնելու ունայն
ջանքեր և պատրուակներ են . եթէ
ամեն սրտորուակ մէկ կողմ դնենք ,
մերկապարանոց պիտի տեսնենք , որ
'ի խաղաղութեան չենք , իրազեկ պի-
տի լինինք՝ որ Վրիստոնէութիւնը ,
ճշմարիտ Վրիստոնէութիւնը խեղդե-
լու հետամուտներն միշտ անպակաս
են . պիտի տեսնենք՝ որ վրիստոնէաց
աշխարհը ինչպէս իւր սկզբնաւորու-
թեան , նոյնպէս այսօր մի և նոյն և
աւելի վտանգաւոր տառապանաց և
հալածանաց մէջ է : Վասն զի մինչդեռ
առաջ Վրիստոնէութեան թշնամին
արտաքին էր , որ մնաս մը չը կրնալ բ-
նելէն զատ , եւս քան զեւս նորա հի-
մուէրը կը հաստատէր եւ կամրա-
րայնդէր , իսկ այսօր ներքին է , որ
'ի հիմանց զայն կը խարխլէ :

Վարդանանց պատերազմը , ինչ-
պէս ըսի , գահի և աշխարհակալու-
թեան պատերազմ չէր , որ իւր սկիզ-
բն ու վախճանը նոյն ըլլար , երկնից
երեսը երեւցող հաղորաւոր ասուպ-

(1) Եւէ՛ Ե . Յիշ . Յարձակումն Արեւելի ալ :

ներուն (1) որք իրենց ծագման մէջ
կ'աներեւութանան, այլ Ղշմարտութեան, Քրիստոնէութեան և Մետաբանի մէն մի սկզբանց պատերազմն էր, զոր Յիսուս օկոսաւ և որոյ շարունակութիւնը իւր ճշմարիտ հետեւողաց կտակեց, Սերմն քանի՞որ երկրիս վերայ Քրիստոնէութիւն կայ, քանի որ Ղշմարտութիւն կայ, այս պատերազմը ոչ երբէք պիտի դադարի և միշտ Վարդանանց նման ընտիր նահատակներու կը կարօտի, որ ճշմարտութեան կողմը բարձրացնելու համար առանց զանգիտելոյ « Ոչ ինչ խնայեն ոչ ի մահ անձանց կամ յափշտակութիւն ընչից, կամ ի խողխողումն սիրելեաց, կամ ի գերութիւն ընտանեաց ելանել ի հայրենի երկրէն եւ անկանիլ ի սարկութիւն յօտարութեան » (2) : Պէտք է ուրեմն, Տեառք իմ, Վարդանանց հոգեւով վառուած ճշմարտութեան համար՝ ստութեան դէմ, Քրիստոնէութեան համար՝ մոլորութեան, հերձուածոց և աւելորդ քաղաքացիութեանց դէմ, միութեան համար՝ անմիաբանութեան դէմ, ի մի բան հոգւոյն համար՝ նիւթոյն դէմ պատերազմինք, անդադար պատերազմինք՝ որք Վարդանանց արեամբ ոռոգեալ և ուռճացեալ այգին ոստոքանց կ'առնեն և ճշմարիտ կրօնքը կը ջլատեն : Այս կը պահանջէ Վարդան և այս կը պահանջեն Վարդանանք :

Երանի այն ազգին, յոր մասնաւորին շահերը, անհատական շահերը ընդհանուրին շահուց առջեւ կը լռեն, յոր անձնիւր անհատ յօգուտ

ընդհանուրին կը ջանայ և կը տքնի, Նոր հակառակ, վայ, և բիւրիցս վայ այն ազգին, որուն անհատները անձնասիրութեան մոլի կուռքին առջեւ կը ծնրադնեն և զայն կը ինկարկեն, որոց բառարանին մէջ միութիւն, միաբանութիւն և եղբայրութիւն բառերը նշանակութիւն չունին : Սիթե այս անձնապաշտ հոգիներուն երեսէն չէ, որ այսօր աշխարհ համայն ցաւոց և վշտաց մէջ կը հեծէ, առոնց յիշատակութիւնն իսկ նողկանք եւ սարսափ կ'ազդէ սրտիս, անշուշտ և Չեր, Տեառք :

Նահաւսիկ կրօնի այս ընտիր նահատակաց Հանդիսէն այս դասերը պէտք է քաղենք, գիտնալով հանդերձ՝ որ նահատակութիւնը միայն արեամբ չըլլար, միայն մահուամբ չըլլար, այլ « բազմադիմի է նահատակութեանդ անուն . . . զոր և մեծ իսկ քան զամենայն զոտրք սէր յանէնդ մտաց գիտեմք » (1) ։

Նահատակութիւնը բազմադիմի է : Նահատակութիւն է յականջս մեծամեծաց ճշմարտութիւն խօսիլ առանց նոցա թերութիւնները շոյելու և շողջոյրթելու : Նահատակութիւն է ճշմարիտ Քրիստոնէութիւն տարածելու համար՝ կրել ամեն հալածանք ամեն վիշտ և տառապանք, ծաղր և նախատինք : Նահատակութիւն է Քրիստոսի պարզ կրօնի համար՝ աւելորդապաշտութեանց դէմ պատերազմել : Նահատակութիւն է ձեւոյն տեղ դադարաբար թագաւորեցնել, գրոյն տեղ հոգին : Նահատակութիւն է և միանգամայն մեծ նահատակութիւն մարդկանց սրտէն նախանձու և ատելութեան ոգին իսպառ խլել և անոր տեղ եղբայրական

(1) Աստուծոյ ըստ արդի բնաբաններու կարծեաց՝ մեր մթնոլորտէն վեր պարտող մանր մարմիններն են, որք մեր մթնոլորտին հետ սաստիկ շփուելով լոյս կը հանեն :

(2) Եղեշ . Ե . Գեղ . Գարձակու թե Արեւելայց :

(1) Եղեշ :

սուրբ սէր հաստատել : Երբ նահա-
տակութեան այս մեծ պարտքը կա-
տարենք , այսինքն երբ սիրենք և սիր-
ուինք յաննենգ մտայ , անխտիր մի
մեանց սիրոյ և եղբայրութեան ձեռք
կարկառենք , այն ատեն իրօք և ար-
դեամբ Վարդանանց սուրբ յիշատա-
կը պատուած կը լինինք :

Եւ ուրախ եմ , որ պատեհ առիթ
ունիմ այսօր սոյն ճշմարտութիւննե-
րը այսպիսի բաղձնախառն հանդիսա-
կանաց առջեւ խօսելու : Ինչպէս որ
Վարդանանց կեանքն ու նահատա-
կութիւնը առանց նպատակի չէր ,
նոյնպէս և մեր կեանքն ու ջանքն ա-
ռանց նպատակի պիտի չը լինին : Վար-
դանանք Սարգէին , Հայէին և Քրի-
ստոսեայ , նոյնպէս ենք և մենք :
Իայց Սարգէութիւն , Հայութիւն և
Քրիստոսեութիւն ինչ նպատակ՝ որ
ունէին Վարդանանց համար , նոյնն
պիտի ունենան մեզ համար , որպէս
զի և մենք ճշմարիտ մարդ , ճշմարիտ
Հայ և ճշմարիտ քրիստոսեայ լինինք :
Եւս մեծ նպատակը կատարեցապէս
ճանաչելու և պաշտպանելու համար՝
մենք իւրողքանչիւրս պէտք է գործ
դնենք մեր նիւթական և բարոյական
զօրութիւնը , մեր հոգւոյ և մարմնոյ
բովանդակ կարողութիւնը , մեր կե-
նաց մէն մի ժամն ու վայրկեանը :
Երբ մենք մեր մեծ նպատակի համար
կաշխատինք , կը դիւրանան ամեն
վեշտք , կը մեղմին ամեն տառապանք
կը ստուերանան ամեն հալածանք եւ
զրկողութիւնք , կը քաղցրանայ մահն
անգամ , և մենք Վարդանանց նման
դիւցազուններ կը լինինք : Նպատակի
սուրբ ու բարի նպատակն է , որ մար-
դը կը զօրացնէ կենաց ասպարիղին մէջ
ամեն արգելքներու յաղթելու եւ
անպարտելի դիւցազուն հանդիսա-
նալու : Եթէ մարդկային ազգի պատ-

մութիւնը ուշի ուշով հետապնդենք ,
ամենեւեւ կը տեսնենք , որ ամենէն
հզօր մարդիկը , ամենէն աննկուշ ա-
խոյեաններն , ճշմարտութեան , ար-
դարութեան , եղբայրութեան , դի-
տութեան և լուսոյ համար մարտնչող
մարդիկն են , այն մարդիկն , որոնք ի-
րենց մահէն յետոյ անգամ յաղթա-
նակ կանգնած են իրենց պաշտպա-
նած սուրբ նպատակի և սկզբունքի
յաղթական անմահութեամբ :

Տանանք ուրեմն , Սեփարոյ
Հանդիսականք , ճանաչել մեր Սարգ-
էութեան , Հայութեան և Քրիստո-
սեութեան կոչումն ու նպատակն և
այնպէս գործել , այնպէս ապրիլ աշ-
խարհիս վրայ և այնպէս մեռնիլ :
Տանանք սպրիլ և մեռնիլ Վարդա-
նանց նման :

Իւրեք ևս յառանգաւոր Սանունք ,
այս հայրենասէր նահատակաց Հան-
դիսէն դաս ունիք առնելիք , պէտք
է նոցա անմահ յիշատակը ՚ի ձեզ
գործուցանէ այնպիսի վսեմ զգա-
ցումներ , որով ազագային Հայրե-
նեաց նեցուկներ ըլլաք : Եւս մա-
սին ինչպէս ամեն ազգային անհատ ,
այնպէս դուք մեծ պարտաւորու-
թեանց ենթակայ էք , որ լզգին , Վա-
նուցս Ս . Նախագահին և Պատուար-
ժան Սիւրբանութեան կողմէն ձեզ
տրուած ամենօրեայ խնամքներուն
հետ կ'աւանդուի : Նոքա իրենց ար-
րոյ և աշխատանաց փոխարէն ոչինչ
չեն պահանջեր ձեզմէ , այլ միայն ձեր
յոռաջողիմութիւնը ՚ի բարին և ՚ի
ճշմարիտն Սուրբն , ջանացէք պակե-
լ նոցա յոյսերը , արդիւնաւորելով ճշ-
մարտասիրութեան եւ ազգասիրու-
թեան ամենօրեայ առած դասերնիդ ,
վասն զի ինչպէս առանց Նախախնա-
մութեան արարչադործութիւն չըլ-
լար , նոյնպէս առանց արդեան և տ-

ռանց գործող աղբասիրութիւն եւ ճշմարտասիրութիւն չըլլար, այլ ամենայն կեղծիք ու պատրանք են: Իբրեւ լուսոյ և գիտութեան զինուորներ, մեծ պարտաւորութիւն ունիք ապագային մտաց կորուստ և սրտի առաքինութեամբ պատերազմիլ խաւարի և տգիտութեան դէմ, որք իրենց անպահանջ հեղեղներով մեր հայրենիքը ողողած են: Ինչպէս Վարդան ՚ի աղայ տիոց լրիւ ուսանելով իւր պարտաւորութիւնները, յոտս Սահակայ, Լւարայի դաշտին մէջ պողաբերեցաւ, նոյնպէս և դուք Լղգային այս մեծ յարկին տակ ուսանելով ձեր ամեն պարտաւորութիւնները, պէտք է պողաբերիք յօգուտ Հայրենեաց և Եկեղեցւոյ: Վերջապէս, խոսքս աւելի ընդ հանրացնելով, կ'ըսեմ, ամեն Հայ՝ Վարդանանց հագուլ պէտք է սիրէ զՀայրենիս և զԵկեղեցին. «Օ՛ր սէրն Երեսօնոյ մեծ է քան զամենայն մեծութիւն երկրաւոր»:

Վ. Ս. Խապայեան:

ԵԱՄԵԼԵԿԵԳՐԵԿԱՆԵՔ

Ընտոյս 8/20 ին Եգիպտոսի փրայօք քաղաքս հասան Սէքրէնպուրկ-Շ վէրինի Սեմ. Դուքս Ֆոետորի-Ֆոանց իշխանը և իւր ամուսին Սարի Սեմ. Ղըսուհին: Նոյցին Վսեմութեան ծպտեալ կերպիւ ճանապարհորդել նուն՝ ամեն պաշտօնական ընդունելութիւն մերժեցին: Ընտոյս 14/26 ին Ըմեն. Սրբազան Պատրիարքն այցելութեան երթալով՝ մեծ սիրով ընդունուեցաւ Սեմ. Ղըսէն. հետեւեալ օրը 27 ին

Սեմ. Ղըսուհւոյն ընկերակցութեամբ պատուել բարեհաճեցաւ Ս. Յակովբայ եկեղեցին ու վանքը. ապա Պատրիարքարան ելաւ, ուր խիստ սիրալիր ընդունելութիւն գտնելէ յետոյ, մէկ ու կէս ժամու չափ վանքը պարտեցաւ: Հրաժարական ողջոյնը տալէն յառաջ խոստացաւ Սրբազան Պատրիարքին յղել իւր՝ եւ Սեմ. Ղըսուհւոյն պատկերները ՚ի յիշատակ Նոյցին Վսեմութեան Սրբազան Պատրիարքէն գտած սիրալիր ընդունելութեան, միանգամայն Սրբազան Պատրիարքին պատկերը խնդրելով:

Ընտոյս 16/28 ին Վսեմ. Դուքսն իւր 50դ տարեդարձը սուրբ քաղաքս կատարեց. նոյն օրը Սրբազան Պատրիարքին խոստացած պատկերը, նաեւ վանուցս մէջ պատրաստուած Երուսաղէմոյ տեղական տեսարանաց աւրեւանկարներ, Պուրսոյ բանուած նկարակերտ կարգիւ մը, և Հընդկատանէն եկած զոյգ մը թէյի դաւաթներ, որոց վրայ Սեմ. Դուքսն ու Ղըսուհին ՚ի Պատրիարքարան այցելութեան եղած ժամանակնին զմայլած էին, Նորին Վսեմութեան յղեց, որոնք սիրով ընդունելով, Ն. Վսեմ. յատուկ պատգամաւորով իւր շնորհակալութիւնները նորոգեց Սրբազան Պատրիարքին:

Տարեգարձին առթիւ, Վսեմ. Դուքսն խել մը հիւանդանոցաց, դըպրոցաց և աղքատաց զրամային առատ պարգևներ շնորհեց. նաեւ տեղւոյս Կառավարիչ Բեամիլ փաշային, Երուսաղէմոյ Գերմանական Կոյսերութեան ընդհանուր հիւպատոս Պարոն Ֆոն Լըլին, Յոպպէի հիւպատոս Պ. Սիմէոն Սիւրատ և իւր հօրեղբօր որդի և տեղւոյս Բրուսիոյ հիւպատոսարանի Թարգման Պ. Սրայիոն Սիւրատ Հայաղգիներուն Վանտալի